

hláška byla pozůstalostním soudem přijata, pozůstalost, avšak toto právo řečeným dědicům nepřísluší, ježto jejich dědické přihlášky si odporují a má teprve sporem býti rozhodnuto o tom, která dědická přihláška jest po právu a bude podkladem pro projednávání pozůstalosti. Do právoplatného soudního rozhodnutí v této příčině jsou práva nabytá z dědické přihlášky odložena a nikdo z dědiců nemůže s poukazem ke sporné dědické přihlášce zastupovati pozůstalost a proto Sidonie W-ová není oprávněna podati návrh podle § 68 konk. ř. na vyhlášení konkursu na jmění pozůstalosti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu Sidonie W-ové.

D ů v o d y:

Sidonii W-ové, dědičce, přihlásivší se k pozůstalosti její matky Anny M-ové ze zákona s dobrodiním inventáře, nepřísluší právo zastupovati pozůstalost, v podstatě z důvodů uvedených rekursním soudem (viz rozh. 7037 sb. n. s.). Sidonie W-ová, nejsouc oprávněna zastupovati pozůstalost, není ani oprávněna učiniti návrh na uvalení úpadku podle § 68 odst. (2) konk. ř., jak přílehavě rekursní soud odůvodnil, a poukazuje se proto na jeho důvody. Pokud stěžovatelka poukazuje k odůvodnění rozhodnutí čís. 9773 sb. n. s., podle něhož dědic přihlásivší se k dědictví jest oprávněn navrhnouti konkurs podle § 68 odst. (2) konk. ř. přehlíží, že rozhodnutí to má na zřeteli pravidelný případ, kde dědické přihlášky si neodporují, jako v souzeném případě, v němž dědická přihláška Sidonie W-ové ze zákona jest v rozporu s přihláškou Bedřicha M-a ze závěti, takže, dokud nebude rozhodnuto o těchto odporujících si přihláškách pořadem práva, žádný z dědiců není oprávněn pozůstalost zastupovati aniž učiniti návrh podle § 68 odst. (2) konk. řádu. Z toho však ještě nevyplývá, že Bedřich M. nebyl oprávněn podati rekurs proti vyhlášení konkursu na matčinu pozůstalost, an jako jediný dědic ze závěti měl na tom zájem, by nebyl úpadek na pozůstalost vyhlášen, takže bylo vyhlášením konkursu dotčeno jeho dědické právo (§ 75 odst. (1) konk. ř.). Příslušelo-li však rekursní právo Bedřichu M-ovi, a bylo-li k jeho rekursu zrušeno uvalení konkursu na pozůstalost Anny M-ové, nebylo potřebí obírat se dále otázkou, zda byli k rekursu oprávněni i další jeho sourozenci, kteří se rovněž k pozůstalosti po matce přihlásili ze zákona pro případ, že nedojde k posloupnosti ze závěti.

Čís. 11509.

Opomenutí (kromě obligačního poměru) jest bezprávným jen, je-li podle zákona povinnost k pozitivnímu jednání. Není však třeba, by tuto povinnost ukládal z v l á š t n í zákonný předpis, týkající se konkrétního případu, stačí, je-li povinnost k pozitivnímu jednání uložena zákonem všeobecným, vztahujícím se ke všem případům, na něž zákonodárce rozumně mohl pomýšleti. Takové všeobecné předpisy jsou v §§ 335, 431 tr. zák.

(Rozh. ze dne 31. března 1932, Rv I 1502/30.)

Žalobkyně sklouzla na zledovatělé stezce na dvoře domu v Liberci náležejícího Josefu M-ovi staršímu, jdouc na návštěvu k osobě, v domě tom bydlící. Po smrti Josefa M-a domáhala se žalobkyně náhrady škody na pozůstalosti, zastoupené Josefem M-em mladším. *P r o c e s n í s o u d* p r v é s t o l i c e uznal žalobní nárok důvodem po právu, o d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. *D ů v o d y*: První soud právem poukázal k tomu, že nařízení města Liberce z 21. listopadu 1885 ukládá majitelům domů, by dali, nastane-li obleva, řádně očistiti chodník nebo cestu pro pěší odstraněním ledu, že měla, tudíž žalovaná strana bezpodmínečně povinnost cestu — i když to byla cesta písčitá — očistiti tím, že odstranila led, a že žalobkyně upadla následkem zanedbání této povinnosti (odstraniti led) a přišla ke škodě. Proto uznal prvý soud i s hlediska § 1295 obč. zák., i s hlediska § 1311 obč. zák., že jest po právu povinnost žalovaného k náhradě škody vzniklé tím, že opomenul dbáti tohoto předpisu. Právem uznal dále první soud, že povinnost k náhradě postihuje žalovanou pozůstalost po Josefu M-ovi st., poněvadž Josef M. starší byl sice oprávněn, by přenesl správu domu a tím i čištění cest domu na svého syna Josefa M-a ml., ale ručil přes to za to, by bděl nad zachováním předpisů uložených majiteli domu co do odstranění ledu z cest vedoucích k domu. Z výpovědi Josefa M-a ml. vyplývá, že nikdy nepředsevzal odstranění ledu na cestě ve dvoře a že to považoval za nepřípustné, což mělo býti Josefu M-ovi st. při řádném dozoru na jeho zástupce nápadným a což mělo mu uložiti povinnost, by udělil Josefu M-ovi ml. příkaz k odstranění ledu z cesty.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Názor dovolatelky, že nebylo lze z cesty odkliditi led, poněvadž by jinak i půda spolu byla bývala vysekána, není správný. Neboť led mohl býti seškrabán z povrchu cesty, aniž z ní byly vysekány hroudy. Tomu nemohlo ani brániti, že cesta byla pokryta vodou. Právě tato okolnost činila odklizení ledu nutným, by se zabránilo sklouznutí na ní. Odvolací soud nespátřuje zavinění žalované v tom, že cesta nebyla posypána, nýbrž v tom, že nebyl z ní odklizen led. Praví výslovně, že žalobkyně upadla proto, že z cesty nebyl odklizen led. První soud vzal za základ výpověď žalobkyně jako strany, že náhle sklouzla oběma nohama a plnou silou upadla do zadu. Jeho zjištění převzal odvolací soud. Z těchto zjištěných skutečností nemohl plynouti jiný úsudek, než že příčinou pádu byla hladká plocha, led na cestě. Domněnka dovolatelky, že příčinou mohlo býti, že žalobkyně sešla s cesty nebo chybně stoupla, jest v rozporu s tímto skutkovým zjištěním nižších soudů. Pro to, že žalobkyně bezstarostně šla po tak nebezpečné cestě, není ve skutkovém zjištění nižších soudů opory. Po právní stránce uváženo toto: Žalobkyně vyvozuje svůj nárok na náhradu škody z bezprávného opomenutí Josefa M-a st., pokud se týče jeho syna Josefa M-a ml. Lze beze všeho připustiti, že nelze tu použiti nařízení městské rady liberecké ze dne

21. listopadu 1885 čís. 28.931, poněvadž nešlo o chodník ani o stezku podél domu, že tedy z toho, že Josef M. nedbal t o h o t o n a ř í z e n í, nelze vyvozovati jeho náhradní povinnost. Přes to nepochybily nižší soudy, uznávše, že žalobní nárok jest důvodem po právu. Nauka a soudní prakse jsou si ovšem zajedno v tom, že opomenutí (kromě obligačního poměru) jest bezprávným jen tehdy, je-li tu podle zákona povinnost k pozitivnímu jednání. Není však třeba, by tuto povinnost ukládal zvláštní zákonný předpis, týkající se konkrétního případu, stačí, je-li povinnost k pozitivnímu jednání uložena zákonem všeobecným, vztahujícím se ke všem případům, na něž zákonodárce rozumně mohl pomýšleti. Tu pak §§ 335, 431 tr. zák. zakazují jakékoli jednání neb opomenutí, o němž jednajících již podle přirozených jeho následků, jež každý snadno může poznati — nebo podle svého stavu, úřadu, svého povolání, své živnosti, svého zaměstnání nebo vůbec podle svých zvláštních poměrů — může seznati, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí. Tomuto zákonnému z á k a z u odpovídá zákonný z á v a z e k k pozitivnímu jednání, povinnost, by se každý rozumný člověk zachoval tak, by z jeho jednání neb opomenutí nevzešlo takovéto předvídatelné nebezpečí. Tato právní zásada dochází výrazu i v § 1297 obč. zák. Poruší-li tedy někdo řečenou zákonnou povinnost, ať již činem neb opomenutím, dopustí se nedopatření, zavazujícího ho k náhradě škody. Ale i za nahodilou škodu ručí podle § 1311 obč. zák., poněvadž předpisy § 335, 431 tr. zák. jsou zákonem, kterým má býti zabráněno nahodilému poškození, porušení takového zákona pak rovněž zavazuje k náhradě škody, která by se jinak nebyla stala. Nevadí, že předpisy §§ 335, 431 tr. zák. spadají v obor práva trestního. Především i trestní soudce může rozhodovati v připojovacím řízení o soukromoprávních nárocích na náhradu škody, a za druhé nelze přehlédnouti ustanovení § 268 c. ř. s., podle něhož jest civilní soudce v mezích tam naznačených vázán odsuzujícím nálezem trestního soudu. Uzná-li tedy trestní soudce někoho vinným podle §§ 335, 431 tr. zák. pro opomenutí, z něhož vzešla škoda, třebaže povinnost k pozitivnímu jednání nebyla uložena zvláštním zákonem, nýbrž jen všeobecnými pravidly oněch ustanovení trestního zákona, nesmí civilní soudce ve sporu o náhradu škody zamítnouti žalobu pro nedostatek zvláštního zákona ukládajícího povinnost k pozitivnímu jednání. Bylo by protimyslné, kdyby totéž nemělo platiti v řípadech, kde nebylo zahájeno trestní řízení nebo kde nevedlo k nálezu odsuzujícímu. Použije-li se těchto zásad na souzený případ, nelze důvodně popírati, že se Josef M. ml. způsobem zjištěným nižšími soudy, neodklidiv led na stezce vedoucí dvorem, dopustil bezprávného opomenutí, z něhož jest žalobkyni práv. Že Josef M. st. pokud se týče jeho pozůstalost ručí za opomenutí Josefa M-a ml., nebylo dovoláním vyvráceno. Pro výlučné zavinení nebo pro spoluzavinení žalobkyně neposkytují zjištění nižších soudů podklad.